

с демократическия си дух обуздавали олигархическата власт на чорбаджиите. Начело на еснафите и търговците стояли в Цариград няколко духовни и светски интелигентни мъже. Измежду тях се издигнали водачи и борци в султанската столица, с задача да извоюват народна църква и български — „Цариградски вестник“. Това народно движение в борба срещу фенер за духовна свобода се засилвало всяка година. Наистина, настъпилата Кримска война позапряла борбата, но това било само наглед така. Турците се считали за победители над Русия и се възхищавали от покровителя си Наполеон III, но те скоро разбрали, че радостта им била напраздно. Наполеон по политически съображения издигнал принципа на народностите против Русия, ала този принцип бил еднакво опасен и за Турция. В силата на този принцип Наполеон помогнал на власите и молдованите да се обединят в едно княжество под име *Ромъния*. В името на същия принцип била заставена и Турция да издаде новата си политическа уредба под име *хати-хумаюн* (1856). Тая наредба не била приложена за политическите права на раята, ала от нея българите се възползували да настъпят стремително срещу фанариотите и да доближат до последния пояс на крепостта, в която се държал неприятеля. От Русия пристигали един по един българи, възпитаници из руските гимназии, духовни семинарии и университети. Те отваряли класни училища, почнали да преподават нови науки, създавали